

"Madem Cenab-ı Hak, ben dua ettiğimde benim duama değil, diğer hikmetlere göre duamı kabul ya da reddediyor. O zaman benim dua etmemin hiçbir önemi yoktur." diyen birisine, Risaleler bakışıyla ne cevap verebiliriz?

İstemek, ihtiyaç sahibi olmak, musibet ve sıkıntıların hepsi insanı duaya ve ibadete teşvik ve ihzar eden İlahi tasarımlar ve planlamalardır. İnsanın muhtelif ihtiyaç ve taleplerinin hepsi Allah'ın bir ismine götürülen yollar ve gerekçelerdir. Mesela, açlık ihtiyacı insanı **Rezzak** ismine götürür, hastalık hali **Şafi** ismine götürür ve hakeza. Her bir ihtiyaç ve sıkıntı insanı Allah'a götürüyor.

İnsanın bu istemek ve ihtiyaçlar ile donatılmasında asıl maksat Allah'ı tanımak ve bilmektir. Yoksa maddi ve manevi fayda ve menfaat temin etmek değildir. İbadetin ruhu ve özü bu anlamdadır. Çağımızın insanları maddeci felsefe ile boyandığı için, katıksız ve ivazsız ibadetin manasını anlamakta zorluk çekiyor. Dua ve ibadetleri sadece maddi ve manevi ihtiyaçları temin etmek ya da sıradan bir alış veriş hesabı olarak görüyor.

Halbuki iman ve ibadet sırf Allah için olmalıdır. İbadetin illeti, yani yapılış gerekçesi Allah'ın emridir, neticesi ve menfaati ise Allah'ın rızasını kazanmaktır. İhtiyaç ve sıkıntılar ise bu ibadetlerin vaktinin bir alameti, bir işaretidir. Meseleye böyle bakmak gerekiyor. Bu bakış açısı ise ancak tahkiki iman ile mümkün oluyor.

Mesela, yağmursuzluk yağmur duasının bir vaktidir. Yağmur duası yağmuru yağdırmak için yapılmaz. Yağmurun ne zaman yağacağını Allah en güzel şekli ile bilir, bizim onu düşünmemiz ve onun ile tasalanmamız abestir. Allah bizim talep ve isteklerimizle kainatı tedbir ve tasarruf etmiyor. Allah yağmuru nasıl olsa bir şekilde verir, biz işin bu tarafında değil, o yağmursuzluk vaktinin yağmur duası ile geçirilmesi gerektiği üstünde durmamız icap ediyor. İşte ihlas ve ibadetin püf noktası burasıdır. Kainatın mühendisi bizim istek ve taleplerimiz değil, Allah'ın hikmet ve iradesidir. Bizim istek ve taleplerimiz sadece Allah'a vasıl olmamızda bir bahanedir, bir sebeptir.

Kavli duada insan acizliğini ve fakirliğini idrak edip, acizli ve fakirlikten münezzehtir, sonsuz kudret sahibi olan bir Allah'ının olduğunu fark ederek ona dayanır ve ondan yardım ister.

"Cinleri ve insanları, ancak bana kulluk etsinler diye yarattım."
(Zâriyât, 51/56)

ayetine tam mazhar olur. Kavli duanın esas ve temeli budur.

Duadaki asıl mana, ibadet ve acziyetimizi izhar etmek olunca, netice ve cevap kısmı fazla bir önem arz etmez. Bu yüzden insan nasıl olsa Allah duamı farklı mülâhazalar çerçevesinde kabul ediyor, benim dua etmem abestir diyemez.

Dua, neticeyi elde etmek için değil, ibadet etmek içindir. Hem bizim için başka hikmetler gaybidir. Biz gaybi bir şeye göre hareket edemeyiz. Bu yüzden genel anlamda böyle bir değerlendirme ile duayı havanda su dövmek şeklinde anlamak, şeytanın farklı bir aldatmacası olur.